

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Кафедра теорії та методики професійної освіти РДГУ
Рада директорів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації Рівненської області
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Електронний збірник матеріалів

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Сучасна парадигма неперервності
розвитку вищої школи в умовах
трансформації освітнього простору»**

26-28 березня 2020 року

Рівне – 2020

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Кафедра теорії та методики професійної освіти РДГУ
Рада директорів закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації Рівненської області
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Електронний збірник матеріалів

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**«Сучасна парадигма неперервності
розвитку вищої школи в умовах
трансформації освітнього простору»**

26-28 березня 2020 року

Рівне – 2020

Сучасна парадигма неперервності розвитку вищої школи в умовах трансформації освітнього простору: Електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Рівне: РДГУ. 2020. 247 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 26 березня 2020 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна парадигма неперервності розвитку вищої школи в умовах трансформації освітнього простору».

ЗМІСТ

Ладюк О. Д. Україноцентризм як складова державної гуманітарної політики у вищій освіті.....	9
Павелків Р. В. Методологічні підходи до оцінювання організаційного потенціалу освітнього простору початкової школи.....	12
Лісова С. В. Проблеми і особливості функціонування єдиного освітнього простору в епоху інтеграції і глобалізації освітніх систем.....	15
Петренко О. Б. Електронний документообіг з актуальних питань освіти як засіб ресурсного забезпечення регіонального комплексного науково-методичного центру Інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ.....	20
Пустовіт Г. П. Реформування післядипломної педагогічної освіти: реалії та перспективи.....	25
Федяєва В. Л., Мороз О. Л. Роль музеїв закладів вищої освіти в системі професійної підготовки.....	29
Черній А. Л. Післядипломна освітна в умовах карантину: досвід Рівненського ОІППО.....	33
Баліка Л. М. Роль бібліотек ЗВО у наданні освітніх послуг.....	36
Боровець О. В. До проблеми організації освітнього простору ЗВО.....	39
Ваколюк А. М. Особливості розвитку вищої освіти України в умовах інформатизації суспільства.....	42
Васюк І. В. Концептуальні основи мотивації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в сучасних умовах.....	46
Гавлітіна Т. М. Розвиток інноваційного потенціалу Рівненського оіппо.....	50
Гринькова Н. М. Формування професійної компетентності вчителя нової української школи: засадничі положення.....	54
Дупак Н. В. Особливості забезпечення якості підготовки фахівців готельно-ресторанної справи у вищому навчальному закладі.....	59

Кирильчук Ю. В. Деякі аспекти формування аналітико-синтетичних умінь майбутніх вчителів трудового навчання в умовах закладів вищої освіти.....	63
Ліннік Ю. В. Дуальне навчання як запорука формування навичок та компетенцій майбутнього працівника.....	68
Мамчур Т. В. Колекційний ботанічний розсадник Уманського національного університету садівництва у підготовці студентів із спеціальності 091 «Біологія».....	71
Петренко С. В. Роль інформатичної компетентності у ресурсному забезпеченні підготовки майбутніх фахівців...	74
Стельмашук Ж. Г. Студентоцентризм як складова системи забезпечення якості вищої освіти та підготовки конкурентоспроможного фахівця.....	79
Годун К. О. Концептуальні засади навчання формування наукового світогляду в майбутніх вчителів технологій в контексті Нової української школи.....	85
Коваль К. Ю. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи в дитячих будинках сімейного типу.....	88
Петренко І. Ф. Змістове наповнення поняття «освітній простір»: теоретичний аналіз.....	91
Синіцька Н. В. Модель формування готовності майбутніх учителів математики до диференційованого навчання.....	95
Федорук О. М. Специфіка впровадження елементів дуальної форми навчання у підготовку фахівців з документознавства та інформаційної діяльності.....	99
Багнюк М. В. Шляхи та засоби формування естетичного виховання молодших школярів у сучасній школі.....	104
Барбарук Ю. С. Основні науково-методичні ідеї Я. Чепіги щодо навчання і виховання учнів початкової школи.....	109
Бляшук Н. Й. Проблема виховання культури родинних взаємин молодших школярів у психолого-педагогічній літературі.....	115
Булан Т. М. Формування навичок самовиховання у молодшому шкільному віці.....	121
Буцало Д. Г. Сутність поняття «поважне ставлення» у психолого-педагогічній літературі.....	124
Вознюк К. Ю. Сутність анімаційної діяльності педагога у сучасній науці.....	129

Горобець М. В. Аналіз дефініції «патріотизм» у філософському, соціально-педагогічному та психолого-етичному контексті.....	134
Гулько Г. В. Патріотичне виховання: історико-педагогічний аспект.....	138
Данилюк І. М. Формування відповідального ставлення до батьківства у майбутніх учителів початкової школи.....	142
Дембицька Я. В. Поняття «щастя» в системі сучасної німецької освіти.....	146
Денишич А. С. Виховний вплив культурних традицій у сучасній японській сім'ї.....	150
Дерех Т. Б. Структура емоційного інтелекту особистості.....	155
Іващик Н. В. Сучасне телебачення як засіб педагогічної просвіти батьків.....	159
Кішан А. В. Зміст процесу морального виховання молодших школярів в культурно-історичних умовах кінця ХХ – початку ХХІ століття.....	166
Кристопчук О. В. Міжособистісні стосунки у колективі молодших школярів: форми та методи формування.....	172
Курадовець О. В. Педагогічна практика у підготовці майбутнього вчителя початкової школи в університетах Фінляндії.....	176
Лішук В. В. Дефініція поняття «культура екологічної поведінки».....	182
Ляда Т. (Архімандрит Онуфрій). Професійна духовна освіта в системі вищої освіти України.....	186
Меркулова С. Ю. В. О. Сухомлинський про місце книжки в освітньо-виховному процесі початкової школи.....	188
Островчук М. М. Сутність поняття «емоційна культура» у психолого-педагогічній літературі.....	194
Павлушенко Д. М. Особливості виховання моральних цінностей молодших школярів.....	199
Павлюк Н. І. Теоретичний аналіз проблеми розвивального освітнього середовища початкової школи України.....	203
Пилипчук М. В. Психолого-педагогічна проблема естетичного виховання дитини молодшого шкільного віку в сім'ї.....	207
Романова Н. М. Змістова характеристика підготовки	

майбутніх учителів початкової школи до педагогічної взаємодії з батьками учнів.....	210
Солодка С. М. Сучасні підходи до розуміння сутності дефініцій «спосіб життя» та «здоровий спосіб життя».....	213
Степанюк О. О. Педагогічні умови формування естетичної культури у майбутніх вчителів початкової школи.....	218
Стратюк О. П. Психолого-педагогічні особливості виховання самостійності у дітей молодшого шкільного віку.....	224
Томілович Л. О. Шляхи реформування початкової освіти в сучасних умовах.....	229
Хвалько М. І. Педагогічні умови адаптації емоційно-чутливих учнів до шкільного середовища.....	232
Штиба Т. М. Принципи та засоби екологічного виховання учнів початкової школи (друга половина ХХ століття).....	234
Яконюк А. О. Особливості підготовки майбутнього вчителя початкової школи до формування соціальної компетентності учнів.....	242

перспективи: матеріали IV Між. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 2011. С. 3–7.

8. Національна доповідь про розвиток освіти в Україні / упоряд.: В. Г.Кремень, М.Ф.Степко, К. М.Левківський та ін. Київ: МОН, 2001. 39 с.

Петренко О. Б.

*доктор пед. н., професор,
завідувачка кафедри теорії і методики виховання,
директор Регіонального комплексного
науково-методичного центру
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ,
м. Рівне*

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСНОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ РДГУ

Електронний документообіг – досить корисний вид обміну документами, який дає змогу вирішити багато завдань, зокрема, оповіщати й інформувати суб'єктів діяльності про будь-що. Електронний документообіг регулюється Законом України «Про електронні документи та електронний документообіг»; в освіті електронний документообіг здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 18.04.2018 № 390 «Про обробку інформації в програмно-апаратному комплексі «Система електронного документообігу Міністерства освіти і науки України».

У контексті діяльності Регіонального комплексного науково-методичного центру інноваційних технологій освітнього процесу Рівненського державного гуманітарного університету (далі – Центр) – це технологія, головним завданням якої є ресурсне забезпечення ефективної роботи, формування джерельної бази, вагоме місце у якій займає вторинна продукція, зокрема бібліографічні покажчики. Під електронним документообігом в межах діяльності Центру розуміємо створення інформаційної бази документів на

різноманітних носіях для використання працівниками Центру у процесі реалізації його завдань.

Для здійснення регіональних досліджень особливо актуальними й корисними є бібліографічні покажчики, укладені Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського НАПН України (далі – ДНПБ), які допомагають працівникам Центру, здобувачам освіти, педагогам, бібліотекарям орієнтуватися в наявних інформаційних ресурсах. Такі видання подають інформацію про документи, що за змістом пов'язані з конкретною проблемою освіти й виховання.

Інформаційні бібліографічні списки й огляди з актуальних питань освіти у межах співпраці Центру та ДНПБ упродовж останніх п'яти років щомісячно надсилаються працівниками Відділу наукового формування та опрацювання документних ресурсів ДНПБ на електронну пошту Центру і відразу розміщуються на сайті Центру у розділі «Професійна періодика»: www.itup.com.ua [6].

Науково-бібліографічне інформування у вигляді інформаційних бібліографічних списків й оглядів з актуальних питань освіти, педагогіки та психології за останні п'ять років – це 60 бюлетенів, які найбільш повно відображають масив друкованої продукції з актуальних проблем освіти, педагогіки [3]. Про їх актуальність свідчить й статистика завантажень із сайту Центру, насамперед педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти різних рівнів – від бакалаврського до рівня PhD – на різних етапах здобуття й удосконалення фахових знань в освітньому процесі, підвищенні педагогічної майстерності, дослідницькій діяльності, управлінні освітою, самоосвіті і т. п.

Критеріальний підбір документів за визначеними концептуальними підходами та впорядкування відповідних текстів (вибірковий, цілісний, аксіологічний); узагальнення інформації про розвиток педагогіки й освіти в Україні в різні історичні періоди; класифікація, систематизація та цілісне представлення документів як концептуального характеру, так і інформаційно-аналітичних стосовно розбудови українського освітнього простору, які представлені в інформаційних бюлетенях «Нові надходження в Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В. О. Сухомлинського» [3], дають змогу не лише покращити ресурсне забезпечення,

але й за допомогою електронного інформаційного ресурсу здійснювати методичне забезпечення діяльності Центру. Зазначені бюлетені здійснюють суттєву допомогу у формуванні джерельної бази наукових досліджень, адже містять відомості про джерела та літературу з тієї чи іншої проблематики.

Особливою популярності лише за останні роки набули: бібліографічний покажчик «Василь Олександрович Сухомлинський до 100-річчя від дня народження» (2018 р.) [4]; науково-допоміжний бібліографічний покажчик «Національно-патріотичне виховання в Україні (2014–2018)» (2019 р.) [5]; наукове видання «Антологія текстів з реформування освіти в Україні: програми, концепції, проекти (1991–2017)» (2019 р.) [1].

Приміром, в межах виконання науково-дослідної роботи за темою «Творче впровадження педагогічних ідей В. О. Сухомлинського в сучасному освітньо-виховному просторі Рівненщини» (номер держреєстрації: 0118 U 00 30 66) для працівників Центру особливо корисним став покажчик «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження» (2018), до якого ввійшли матеріали п'яти попередніх видань, підготовлених різними установами, за сприяння близьких і родичів педагога [4]. В останньому виданні, яке доступне в електронному вигляді, розкривається цілісний значущий творчий доробок видатного українського педагога, міститься повний опис праць, присвячених вивченню життя, діяльності й педагогічних ідей вченого за період з 1945 по 2017 роки.

Науково-допоміжний бібліографічний покажчик «Національно-патріотичне виховання в Україні» надає змогу ознайомитися з переліком документів, присвячених питанням національно-патріотичного виховання в освітньому просторі України. Видання презентує понад 2700 документів, що опубліковані/оприлюднені впродовж 2014–2018 рр. [5]. Це, передовсім, нормативно-правова база з досліджуваного питання, матеріали, що свідчать про наукову розробку проблеми національно-патріотичного виховання, доробок освітян щодо виховання громадянина-патріота в різних закладах освіти, а також у творчій спадщині видатних постатей України.

У контексті діяльності волонтерського центру «Від серця до серця» особливо актуальними є узагальнення в електронному

вигляді публікацій про проведення добродійної та волонтерської діяльності, реалізацію національно-патріотичного виховання в закладах позашкільної освіти та громадських об'єднаннях, здійснення військово-патріотичного виховання молоді [5].

Особливо затребуваним у ресурсному забезпеченні діяльності Центру є одне з останніх видань ДНПБ – науково-допоміжний бібліографічний показник «Бібліографічні показники у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: 37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля» (2019), в якому вперше зібрана і систематизована інформація про бібліографічні посібники з питань освіти і педагогіки, наявні у фонді бібліотеки. У показнику відображено 538 документів, які були оприлюднені в період 1919–2017 роки [2].

Отже, досвід впровадження системи електронного документообігу в закладах вищої освіти, зокрема, у діяльність Регіонального комплексного науково-методичного центру інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ, дає змогу стверджувати, що електронний документообіг дозволяє не лише здійснювати ресурсне забезпечення діяльності Центру, але й створювати єдиний інформаційний простір, інтегруючи всі наявні інформаційні джерела з відповідного аспекту освіти й виховання. Вважаємо, що система електронного документообігу у перспективі набуде ще більшої популярності й буде мати великий попит серед освітян і науковців.

Список використаних джерел

1. Антологія текстів з реформування освіти в Україні: програми, концепції, проекти (1991–2017): хрестоматія / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: Сухомлинська О. В., Березівська Л. Д., Гавриленко Т. Л. та ін. ; наук. ред.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська. Київ ; Вінниця : ТВОРИ, 2019. 526 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Anthology_of_texts_on_reforming_education_in_Ukraine_2019.pdf

2. Бібліографічні показники у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: 37 Освіта. Виховання. Навчання. Дозвілля. : наук.-допом. бібліогр. показч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Самчук Л. І., Вербова В. В., Горбенко Н. А.; наук. ред. Березівська Л. Д.; наук.

консультанти: Воскобойнікова-Гузева О. В., Муравйова В. М., Устіннікова О. М. ; бібліогр. ред. Самчук Л. І.]. – Київ, 2019. – 98 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/02/Bibliographic_indexes_in_the_fund_DNP_B_2019.pdf

3. Бюлетень нових надходжень. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/%d0%bd%d0%be%d0%b2%d1%96-%d0%bd%d0%b0%d0%b4%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f/%d0%b1%d1%8e%d0%bb%d0%b5%d1%82%d0%b5%d0%bd%d1%8c-%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%85-%d0%bd%d0%b0%d0%b4%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b6%d0%b5%d0%bd%d1%8c/>

4. Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: Сухомлинська О. В., Березівська Л. Д., Страйгородська Л. І. та ін. ; наук. консультант Сухомлинська О. В. ; наук. ред. Березівська Л. Д. Вінниця : Твори, 2018. 395 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2018/06/Sukhomlynskyu_pokazhchyk_2018.pdf

5. Національно-патріотичне виховання в Україні : наук.-допом. бібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: Страйгородська Л. І., Пономаренко Л. О., Тарнавська С. В. та ін. ; наук. ред. Березівська Л. Д. Київ : б. в., 2019. 368 с. URL: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/National_patriotic_education_2019.pdf

6. Професійна періодика. URL: <https://www.itup.com.ua/materials/>